

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2016-12-08 Nr. 4D-2016/2-1259
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja), [...] namo (toliau vadinama – Namas) gyventojos, skundą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė), daugiabučio namo savininkų bendrijos (DNSB A bendrijos; toliau vadinama ir – Bendrija) pirmininkės bei UAB „B“ (toliau vadinama ir – Bendrovė) veiksmų (neveikimo) nepateikus prašomos informacijos (toliau vadinama – Skundas).

2. Pareiškėja skundžiasi dėl „informacijos nesuteikimo, įstatymų pažeidimo, kontrolės nebuvimo, netinkamos priežiūros, pareigų neatlikimo (Bendrijos pirmininkės, Bendrijos buhalterės, Bendrovės, Savivaldybės darbuotojų veiksmų); galimai nelegaliai neproporcingų realiai valdomam buto plotui rinkliavų už buitinius patarnavimus bendrijoje, kaupiamas lėšas ir lėšas, susijusias su Namo priežiūra“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėja prašo Seimo kontrolierių:

3.1. „Įpareigoti Bendrijos pirmininkę, Bendrijos buhalterę, Bendrovės vadybininkę pateikti informaciją, kurios reikalavau el. paštu 2016-06-07“;

3.2. „Įpareigoti visas skundžiamas įstaigas pateikti informaciją pagal reikalavimus, išdėstytus 2016-06-20 rašte [...]“.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę prašydamas pateikti paaiškinimus dėl Skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Savivaldybė Seimo kontrolieriui pateikė informaciją, dokumentus, paaiškinimus, iš kurių nustatyta:

5.1. „[...] Viešosios tvarkos skyriaus 2016-08-18 raštu Nr. 64-19-184 Pareiškėjai buvo atsakyta. Pareiškėja savo 2016-06-20 rašte reikalavo „supažindinti „B“ vadybininkę ir namo gyventojus“ su LR Seimo kontrolieriaus pažymoje teikiama informacija, prašė pateikti informaciją, kaip pasiskirstę ir naudoja gyventojai namo rūsius ir palėpes, atlikti įmokų [...] butui perskaičiavimą nuo 1995 m., atlikti įmokų perskaičiavimą [...] butui nuo 2005-08-18 pagal realiai valdomą plotą nuo 1996 m., pateikti [...] buto savininko visus teisių į užimamas sandėlio patalpas įrodančius dokumentus

(nuorašus – bendro naudojimo patalpų bendrasavininkų dalių paskaičiavimo, bendro naudojimo patalpų planą ir t. t.), informaciją apie minėtų butų įsiskolinimą pateikti pagal pridėdamą formą (pridėta lentelė, kurioje nurodoma buto Nr., metai, mėnuo, plotas už kurį buvo mokama, suma).

Norėtume pažymėti, kad Savivaldybė šiais klausimais neturi ir neprivalo turėti informacijos, nes bendrojo naudojimo objektų naudojimo tvarka yra nustatoma butų ir kitų patalpų savininkų bendru sutarimu, nuo 1995 ar 1996 metų taikytų mokesčių perskaičiavimas gali būti vykdomas tik teismo sprendimu, o į Savivaldybės vykdomą namų valdytojų veiklos priežiūrą ir kontrolę finansinių dokumentų turinio kontrolė neįeina.“

5.2. „Pareiškėjos minimas raštas elektroniniu paštu Savivaldybėje nebuvo registruotas, kokių nors kitų laiško gavimo pėdsakų rasti nepavyko. Elektroniniu paštu Savivaldybės Klientų aptarnavimo skyriaus pašto dėžutėje gauti laiškai yra registruojami, o į atskirų skyrių el. pašto dėžutes patenkantys laiškai neregistruojami.“

5.3. „Savivaldybė nėra gavusi Pareiškėjos 2016-06-07 prašymo, o į 2016-06-20 prašymą atsakytą 2016-08-18 raštu Nr. 64-19-184. Visi Pareiškėjos prašymai buvo nagrinėjami tinkamai, vadovaujantis galiojančių teisės aktų nuostatomis. Pažymėtina, kad Savivaldybė jau keleri metai nagrinėja Pareiškėjos įvairiausių reikalavimus ir atsakinėja į LR Seimo kontrolieriaus rekomendacijas, tačiau nustatyta, kad konfliktas tarp Pareiškėjos ir Bendrijos pirmininkės vyksta dėl Pareiškėjos III aukšto laiptinėje savavališkai įsirengtos virtuvėlės. Bendrijos visuotinis susirinkimas įpareigojo Pareiškėją likviduoti savavališkai įsirengtą virtuvėlę ir laiptinę suremontuoti savo lėšomis, tačiau Pareiškėja nepagrįstai reikalauja III aukšto laiptinę suremontuoti Bendrijos lėšomis. Pareiškėja taip pat kaltina Bendrijos pirmininkę savavališkai užėmus dalį palėpės, kurią Bendrijos pirmininkė suremontavo ir naudoja, tačiau konfliktas turi būti sprendžiamas Pareiškėjos ir Bendrijos pirmininkės tarpusavio susitarimu arba teisme.“

5.4. Pareiškėja 2016-06-20 elektroniniu paštu (adresuota C, Bendrovės vadybininkei, Bendrijos pirmininkei, Savivaldybės Gyvenamojo fondo administracijos vadovui) pateikė skundą, kuriame nurodė:

„2016 06 17 buvo gautas Namų administratorės C atsakymas į mano pareiškimą. Atsakymas pateiktas atmestinais, neatsakytas į mano paklausimus. Surengtas bendraturčių balsavimas neturi jokios teisinės galios. Savivaldybė [...] gavo LR Seimo kontrolieriaus [...] atsakymą dėl Namų techninės priežiūros organizavimo veiklos ir Savivaldybės kontrolės ir atsakomybės, prižiūrint šią veiklą. *Su minėta informacija prašiau supažindinti UAB „B“ vadybininkę ir Namų gyventojus, kas matomai nėra padaryta iki šiol [...].*

Įvardinti plotai yra nurodyti klaidingai. Neįtraukti rūšių, palėpių plotai. Prašau pateikti informaciją, kokių teisiniu pagrindu Namų [...] butui priklauso [...] patalpos (pagrįsti dokumentais). Namų rūšiai yra taip pat bendro naudojimo patalpa, kuri gali būti padalinta tik atsižvelgiant į bendrasavininkų turimą buto plotą (kaip ir palėpės plotą) bendraturčių susitarimu. Taip pat nenurodytas kiekvienos patalpos išdėstymo planas su nurodytu plotu. Šiuos dokumentus ir bendrija, ir aptarnaujanti įmonė privalo pateikti.

Pagal Registrų centro pateiktą išrašą negali būti renkami mokesčiai už Namų priežiūrą, kadangi yra keli butai, kurie moka už Registrų centre užfiksuotą plotą, nors pagal įstatymus privalo mokėti už realiai užimamą plotą. [...]. Prašau: atlikti įmokų [...] perskaičiavimą pagal realiai valdomą plotą nuo 1995 m. (mokesčiai už prižiūrimos įmonės paslaugas, kaupiamas lėšas, bendrą elektrą ir kt.). Išsireikalauti iš nelegalių statybų savininkų įmokų susimokėjimą. Pateikti reikalaujamą informaciją pagal šio pareiškimo 2 punktą. Atlikti įmokų perskaičiavimą [...] butui nuo 2005.08.18 d. pagal realiai valdomą plotą nuo 1996 m. (mokesčiai už prižiūrimos įmonės paslaugas, kaupiamas lėšas, bendrą elektrą ir kt.). Išsireikalauti iš nelegalių statybų savininkų įmokų susimokėjimą. Pateikti [...] visus teisių į užimamas sandėlio patalpas įrodančius dokumentus (nuorašus – bendro naudojimo patalpų bendrasavininkų dalių paskaičiavimo, bendro naudojimo patalpų planą ir t. t.). Informaciją apie minėtų butų įsiskolinimą prašau pateikti pagal sekančią formą [...].“

5.5. Savivaldybė 2016-08-18 raštu Pareiškėjai į jos 2016-06-20 skundą pateikė atsakymą,

kuriame, be kita ko, nurodė: „Išnagrinėjome Jūsų 2016-06-20 raštą, adresuotą Savivaldybės Būsto valdymo skyriui, ir informuojame, kad Savivaldybė, gavusi Seimo kontrolieriaus raštą, neprivalo su jo turiniu supažindinti tame rašte minimas įstaigas ir organizacijas.“

5.6. Savivaldybė pateikė 2014-10-01 Daugiabučio gyvenamojo namo administravimo, bendrojo naudojimo patalpų priežiūros ir paslaugų teikimo sutarties kopiją (toliau vadinama – Sutartis). Sutartį sudarė UAB „B“ (Administratorius) ir Bendriją atstovaujanti pirmininkė D (Užsakovas). Sutarties objektas – santykiai, atsirandantys tarp Administratoriaus ir Užsakovo, Administratoriui teikiant Namų administravimo, eksploatavimo, komunalines ir kitas šioje sutartyje numatytas paslaugas.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Sutarties 4 punktą, (Administratoriaus įsipareigojimais) Administratorius nėra įsipareigojęs butų ir kitų patalpų savininkams teikti informaciją, paaiškinimus žodžiu, raštu ar (ir) kitomis priemonėmis apie apskaičiuotus mokesčius, įmokas, atliktus Namų bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas ir (ar) kt. bei teikti jiems atsakymus teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais (pvz. tokie įsipareigojimai numatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintuose Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatuose savivaldybių skiriamies administratoriams).

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. *Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje* reglamentuota: „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) **savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo**. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) **veiklos skaidrumo**. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]“

6.2. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau vadinama – VAI) 2 straipsnyje reglamentuojama: „14. **Prašymas** – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. 15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. [...]“

6.3. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* (toliau vadinama – Teisės gauti informaciją įstatymas) reglamentuojama:

6.3.1. *3 straipsnis* – „1. Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka. [...]“

6.3.2. *4 straipsnis* – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) *tikslumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; [...] 4) *objektyvumo*, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai teikdami informaciją turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) *pagalbos*, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją. [...]“

6.3.3. *6 straipsnis* – „1. Įstaiga privalo turėti Vyriausybės patvirtintus reikalavimus atitinkančią interneto svetainę, kurioje teiktų informaciją apie savo funkcijas, struktūrą, informacijos teikimui skirtos informacijos rodyklę, kitą teisės aktais nustatytą informaciją. 2. **Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje Vyriausybės nustatyta tvarka ir laikantis asmens duomenų apsaugos, valstybės, tarnybos, komercinės, profesinės ir kitų įstatymų saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, taip pat kitų įstatymuose nustatytų reikalavimų turi būti skelbiami:** 1) *Seimo kontrolierių pažymos dėl įstaigoje atlikto skundo tyrimo ir informacija apie*

Seimo kontrolierių siūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus; [...].“

6.3.4. *16 straipsnis* – „2. Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu: [...]; 4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį; [...].“

6.4. *Administracinių bylų teisenos įstatyme* reglamentuojama:

6.4.1. *3 straipsnis* – „1. Administracinis teismas sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje. 2. Teismas nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (ar neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštaruja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus.“

6.4.2. *5 straipsnis* – „1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

6.4.3. *15 straipsnis* – „Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl: 1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų teisėtumo, taip pat šių subjektų atsisakymo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo [...].“

6.5. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) (2015-08-26 nutarimo Nr. 913 redakcija, *galiojanti nuo 2015-09-01*) nustatyta:

„4. Taisyklėse vartojamos sąvokos: 4.1. **Asmens prašymo nagrinėjimas** – institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo asmeniui parengimą. 4.2. **Atsakymas** – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama administracinė paslauga, įteikiama prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstoma institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. [...]. 8. Asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją [...]. 28. Asmenų prašymai raštu, atsiųsti institucijai elektroniniais ryšiais, turi būti pasirašyti saugiu elektroniniu parašu, sukurtu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu, arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą, išskyrus atvejus, kai, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, į asmenų prašymus galima atsakyti nedelsiant. 29. Jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip, asmenų prašymai raštu, neatitinkantys Taisyklių 28 punkto reikalavimų pateikti elektroniniais ryšiais, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti nedelsiant, institucijoje neregistruojami. Į tokius prašymus turi būti atsakyta nedelsiant. 30. Asmuo, prašymą teikiantis institucijai elektroniniu paštu, turi jį išsiųsti oficialiu institucijos elektroninio pašto adresu. [...]. 34. *Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje. 35. Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis. 36. Jeigu asmens prašymui išnagrinėti būtina papildoma informacija, kurią privalo pateikti prašymą atsiuntęs asmuo, ir institucija tokių duomenų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti papildomą informaciją, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta papildoma informacija. Kai per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, papildoma informacija negaunama, prašymas nenagrinėjamas, dokumentų originalai grąžinami asmeniui ir nurodoma grąžinimo*

priežastis. Institucija pasilieka prašymo ir gautų dokumentų kopijas. 37. Jeigu asmens prašymas nebuvo nagrinėjamas dėl to, kad trūko būtinos papildomos informacijos, reikalingos prašymui išnagrinėti, asmeniui dar kartą pateikus prašymą su būtina papildoma informacija, toks prašymas nelaikomas teikiamu pakartotinai. 38. Jeigu institucija, užregistravusi asmens prašymą, nustato, kad prašymas grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba prašymo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to institucija negali tokio prašymo išnagrinėti, prašymo nagrinėjimas institucijos vadovo sprendimu nutraukiamas. Apie tokio prašymo nagrinėjimo nutraukimą institucija nedelsdama praneša asmeniui. [...]. 47. **Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį:** [...]; 47.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;* 47.3. *į prašymą priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytos formos dokumentą, kuriame išreikšta institucijos valia, – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;* 47.4. *į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, pranešama apie valstybės tarnautojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečiu asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitoki asmens kreipimąsi atsakoma laisva forma. [...]. 50. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, **informacija**, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis **nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.** [...].“*

6.6. *Aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse (toliau vadinama – Priežiūros ir kontrolės taisyklės) nustatyta:*

6.6.1. „3. Priežiūros ir kontrolės vykdytoju savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu paskiriamas savivaldybės padalinys ar padalinio, susijusio su turto valdymu, darbuotojas (darbuotojai) (atsižvelgiama į savivaldybėje veikiančių valdytojų ir jų valdomų daugiabučių namų skaičių) [...].“

6.6.2. „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas, vadovaudamasis valdytojų sąrašu, organizuoja ir vykdo jų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: 5.2. patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas jų veiklos klausimais; 5.3. neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo skundo ar pranešimo gavimo dienos.“

6.6.3. „6. Vykdam kompleksinį patikrinimą, tikrinama: [...]; 6.6. informacijos patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (internetu svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos pateikimo patalpų savininkams; [...].“

7. Lietuvos Respublikos teismų praktika

7.1. Konstitucinio Teismo 2004-12-13 nutarimas, priimtas byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03:

„Konstitucinė nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, konstitucinis atviros

visuomenės imperatyvas, konstitucinė valstybės tarnybos samprata suponuoja tai, kad valstybės tarnyba turi būti atvira, prieinama žmonėms, kurių reikalus ji tvarko. Minėta, kad valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, paskirtis, taigi ir valstybės tarnybos paskirtis, – užtikrinti žmogaus teises ir laisves, garantuoti viešąjį interesą. [...].

Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiknaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000-06-30 nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...].

Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinis valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, kad piliečiai turi teisę [...] apskusti jų sprendimus, garantavus piliečiams galimybę ginti savo teises teisme, peticijos teisę, taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt. [...].“

7.2. Vyriausiojo administracinio teismo formuojama praktika:

1) 2009-04-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-476/2009 – „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. [...]“;

2) 2009-12-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1505/2009 – „Viešojoje teisėje veikiančys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktu nuostatomis, plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴-1052/2007)“;

3) 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013 – „[...] Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikiama paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir Viešojo administravimo įstatyme, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

Išvados

8. Atsižvelgus į nustatytas aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, konstatuotina, kad:

8.1. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklės (2015-08-26 nutarimo Nr. 913 redakcija) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų prašymų nagrinėjimą ir jų aptarnavimą viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose;

8.2. vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 47.2 punktu, atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį. Į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Asmuo, nesutinkantis su institucijos atsakymu, arba tuo atveju, jeigu per nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą atsakymas asmeniui neišsiųstas, turi teisę paduoti skundą VAI trečiojo skirsnio „Administracinė procedūra“ nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka administracinių ginčų komisijai, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui (Prašymų nagrinėjimo taisyklių 49 p.). Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą

administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priešastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (Prašymų nagrinėjimo taisyklių 50 p.);

8.3. vadovaujantis Prašymų nagrinėjimo taisyklių (šios pažymos 6.5 punktas) nuostatomis, asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų, o jeigu prašymo nagrinėjimui reikia ilgesnio laiko, tai jis pratęsiamas iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis;

8.4. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas užtikrina asmenims teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nustato šios teisės įgyvendinimo tvarką ir reguliuoja valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus teikiant informaciją asmenims;

8.5. nagrinėjamu atveju:

8.5.1. Pareiškėja prašo įpareigoti Bendrijos pirmininkę, Bendrijos buhalterę, Bendrovės vadybininkę pateikti informaciją, kurios „reikalavau el. paštu 2016-06-07“, ir visas skundžiamas įstaigas pateikti informaciją pagal reikalavimus, išdėstytus jos 2016-06-20 rašte;

8.5.2. Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. DNSB A bendrijos pirmininkė ir Bendrovės darbuotojai nėra pareigūnai, taigi skundžiami jų galimai padaryti veiksmai (neveikimas) viešojo administravimo sričiai nepriskirtini, todėl šio tyrimo metu nebus vertinami jų veiksmai (neveikimas) teikiant (neteikiant) Pareiškėjai informaciją;

8.5.3. Pareiškėja 2016-06-20 skundą (pagal turinį atitinka VAI apibrėžtą prašymo sąvoką; pažymos 6.2 punktas), kuriame pateikė reikalavimus dėl mokesčių perskaičiavimo, dėl rūšių, palėpių plotų ir t. t., **adresavo Bendrovės vadybininkei, Bendrijos pirmininkei ir Savivaldybei** (pažymos 5.4 punktas). Pažymėtina, kad iš Pareiškėjos skundo (2016-06-20) nėra aišku, kas į kokius klausimus turi atsakyti, kas turi pateikti prašomą informaciją (dokumentus). Iš skundo turinio tik galima suprasti, kad, Pareiškėjos nuomone, Savivaldybė turėjo su Seimo kontrolieriaus 2016-05-02 pažyma Nr. 4D-2016/2-201 ir teiktomis Savivaldybei rekomendacijomis supažindinti Bendrovę ir Namų gyventojus (pažymos 5.4 punktas). Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktai (Vietos savivaldos įstatymas, Teisės gauti informaciją įstatymas ir kt.) neįpareigoja Savivaldybės **asmeniškai teikti (supažindinti)** Seimo kontrolierių atliktų tyrimų dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) išvadas bendrijoms, administratoriams, gyventojams.

Vadovaujantis Teisės gauti informaciją įstatymo 6 straipsniu (pažymos 6.3.2 punktas), **Savivaldybė** interneto svetainėje (*Administracija-Teisinė informacija-Teisės aktų paieška-Seimo kontrolierių pažymos*), Vyriausybės nustatyta tvarka ir laikantis asmens duomenų apsaugos, valstybės, tarnybos, komercinės, profesinės ir kitų įstatymų saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, taip pat kitų įstatymuose nustatytų reikalavimų, **skelbia Seimo kontrolierių pažymas apie atliktus skundų dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų tyrimus ir informaciją apie Seimo kontrolierių siūlymų (rekomendacijų) nagrinėjimo įstaigoje rezultatus, taigi kiekvienas norintis gali susipažinti su Seimo kontrolierių atliktais tyrimais, teiktomis rekomendacijomis bei jų vykdymo rezultatais.**

Savivaldybė į 2016-06-20 prašymą atsakė 2016-08-18 raštu, nurodė, kad „neprivalo su jo turiniu supažindinti“ Pareiškėjos išvardintas „įstaigas ir organizacijas“. Savivaldybės atsakymas nelaikytinas tinkamu, nes jis neinformatyvus, t. y. Pareiškėjai nepateikta informacija, kur (Savivaldybės interneto svetainėje) kiekvienas pageidaujantis asmuo (Namų gyventojai, Bendrijos pirmininkė ir kt.) gali susipažinti su Seimo kontrolierių pažymomis, jose pateiktomis išvadomis. Taigi buvo pažeistos Teisės gauti informaciją 3 straipsnio nuostatos, kurios įpareigoja savivaldybės institucijas teikti asmenims jų disponuojamą informaciją (pažymos 6.3.1 punktas);

8.5.4. Savivaldybė į Pareiškėjos 2016-06-20 prašymą atsakė tik 2016-08-18 raštu, taigi buvo pažeistas ne tik Teisės gauti informaciją įstatymo 16 straipsnio nuostatos, kurios įpareigoja savivaldybės institucijas, jeigu prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodyti pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį (pažymos 6.3.4 punktas), bet ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių 34 punkte nustatytas 20 darbo dienų prašymams išnagrinėti terminas (pažymos 6.5 punktas). Pažymėtina, kad Pareiškėja nebuvo informuota dėl jos prašymo nagrinėjimo termino pratesimo;

8.5.5. vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punktu, Bendrijos valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę Savivaldybė atlieka pagal Aplinkos ministerijos patvirtintas Priežiūros ir kontrolės taisykles (pažymos 6.6 punktas). Kadangi Savivaldybė, savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, organizuoja ir vykdo neplanuotus kompleksinius Bendrijos valdymo organų veiklos patikrinimus pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį (pažymos 6.6.2 punktas), tikslinga siūlyti Savivaldybės administracijos direktoriui pavesti patikrinti, ar Namų Bendrijos valdymo organai (Namą administruojanti įmonė UAB „B“ pagal Sutartį nėra įsipareigojusi nagrinėti butų savininkų prašymus ir teikti informaciją, paaiškinimus, pažymos 5.6 punktas) butų ir kitų patalpų savininkams, o nagrinėjamu atveju – Pareiškėjai (į jos 2016-06-07 ir 2016-06-20 prašymus), informaciją teikia teisės aktuose nustatyta tvarka.

9. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybė, nagrinėdama bei teikdama Pareiškėjai atsakymą, pažeidė Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas, taigi Skundas pripažintinas pagrįstu.

10. Atkreiptinas Pareiškėjos dėmesys į tai, kad:

10.1. Bendrijos valdymo organų bei susirinkimų sprendimai gali būti nuginčyti tik teisiniu būdu (butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę apskūsti Bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus CK nustatyta tvarka teismui). Pažymėtina, kad CK 4.85 straipsnio 9 dalyje nustatyta, jog buto ar kitos patalpos savininko teisei apskūsti šiame straipsnyje nustatyta tvarka priimtus butų ir kitų patalpų savininkų *sprendimus taikomas 6 mėnesių ieškinio senaties terminas*;

10.2. vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių. Taigi tirti Bendrijos pirmininkės, Namą administruojančios įmonės veiklą nepriskirta Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

10.3. Lietuvos Respublikos *Konstitucijos 30 straipsnyje, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 dalyje* yra numatyta kiekvieno suinteresuoto subjekto teisė įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jos prašymus pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja ***Kauno miesto***

savivaldybės administracijos direktoriui:

12.1. atkreipti dėmesį į šios pažymos išvadų 8. 5.3 ir 8.5.4 punktus, užtikrinti, kad asmenų prašymai būtų nagrinėjami ir atsakymai, informacija jiems teikiami griežtai vadovaujantis galiojančių teisės aktų nuostatomis;

12.2. patikrinti, ar Namų Bendrijos valdymo organai (Namą administruojanti įmonė UAB „B“ pagal Sutartį nėra įsipareigojusi teikti informaciją, paaiškinimus butų savininkams) butų ir kitų patalpų savininkams, o nagrinėjamu atveju – Pareiškėjai (į jos 2016-06-07 ir 2016-06-20 prašymus), informaciją teikia teisės aktuose nustatyta tvarka bei pateikti Pareiškėjai išvadas (jų kopiją – Seimo kontrolieriui); nustačius, kad Bendrijos valdymo organai pavedė Administratoriui nagrinėti butų savininkų prašymus ir teikti jiems informaciją, paaiškinimus, patikrinti ir informuoti, kuo vadovaujantis toks pavedimas duotas.

Apie rekomendacijų vykdymą prašytume Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių informuoti iki 2017-02-28.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys